

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Broj:
Nikšić,

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 35 Pravila doktorskih studija, Vijeće Filološkog fakulteta je na CXLVIII sjednici, održanoj 30. 03. 2022. godine donijelo,

O D L U K U

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidatkinje **mr Bese Jerliu**.
2. Prihvata se kao podobna za izradu doktorska teza pod nazivom „**Teaching literature of New York at the academic level of philological studies and its impact on the development of reading skills**“ i kandidatkinje mr Bese Jerliu.
3. Prijedlog dostaviti Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore na dalji postupak.

O B R A Z L O Ž E N J E

Vijeće Filološkog fakulteta je na CXLVIII sjednici, održanoj 30. 03. 2022. godine razmatralo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze „Teaching literature of New York at the academic level of philological studies and its impact on the development of reading skills“ i kandidatkinje mr Bese Jerliu.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

V. F. DEKANA

Prof. dr Igor Lakić

Primljeno: 29. 03. 2022.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost:
01	896		

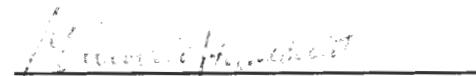
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata

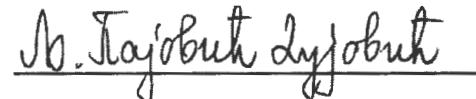
Vijeću Filološkog fakulteta predlažemo da usvoji Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata mr Bese Jerliu (obrazac D1).

KOMISIJA ZA DOKTORSKE STUDIJE

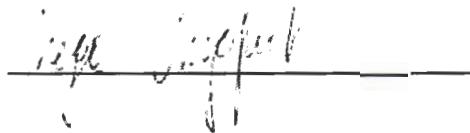
Prof. dr Milica Vuković Stamatović

Prof. dr Ljiljana Pajović Dujović

Prof. dr Neda Andrić

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Besa Jerliu
Fakultet	Filološki fakultet
Studijski program	Engleski jezik i književnost
Broj indeksa	1/2020
Podaci o magistarskom radu	2015 – 2017 Master Degree of English Language Teaching (9.3 prosječna ocjena), (South East European University, Tetovo, Makedonija)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Nastava književnosti Njujorka na akademskom nivou filoloških studija i njen uticaj na razvoj vještine čitanja
Na engleskom jeziku	Teaching literature of New York at the academic level of philological studies and its impact on the development of reading skills
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	20. 10. 2021. godine
Naučna oblast doktorske disertacije	Književnost i metodika
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Filološki fakultet, Nikšić	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
Kandidatkinja mr Besa Jerliu predstavila je polazna istraživanja koja su rezultat njenog izučavanja na temu „Teaching literature of New York at the academic level of philological studies and its impact on the development of reading skills“. Odbrana polaznih istraživanja ove kandidatkinje održana je 18.01.2022. godine, u 13.30h, u Svečanoj sali Filološkog fakulteta, pred Komisijom u sastavu: prof. dr Marija Krivokapić, doc. dr Dušanka Popović (komentorka), doc. dr Saša Simović, doc. dr Marija Mijušković i prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević (mentorka). U izlaganju koje je trajalo 40 minuta, mr Jerliu je na pregledan i koncizan način predstavila teorijsku i metodološku osnovu svoga istraživanja. Kandidatkinja je predstavila i početne rezultate svoga istraživanja na pomenutoj doktorskoj disertaciji. Nakon što je kandidatkinja zaključila svoje izlaganje, članice Komisije postavile su pitanja i iznijele sugestije koje se odnose na dalji rad kandidatkinje mr Besi Jerliu.	

Tekst polaznih istraživanja kandidatkinja je sedam dana prije datuma odbrane dostavila članicama Komisije. Tekst polaznih istraživanja broji 53 strane a prate ga reference (ukupno 85).

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE**B1. Obrazloženje teme**

Predstavljajući istraživanje kandidatkinja je fokus stavila na interdisciplinare mogućnosti koje pružaju nauka o književnosti i metodika nastave jezika i književnosti na akademskom nivou na filološkim studijama, sa posebnim naglaskom na izučavanju književnosti Njujorka u kontekstu razvoja čitalačkih sposobnosti. Kandidatkinja je tokom izlaganja pokazala izuzetno dobro razumijevanje i poznавanje obije oblasti, iako je njen izlaganje terminološki bilo bolje potkrijepljeno u onome dijelu izlaganja koje se odnosi na metodiku. Kandidatkinja je detaljno obrazložila potrebu intenzivnijeg korišćenja književnih sadržaja u nastavi jezika kojima je moguće osnažiti i jezičke kompetencije studenata. Pri tom je posebno naglasila fluidnost književnosti Njujorka kao izazovnu u ovakvoj vrsti predavačke orijentacije. Termin fluidnost nerijetko je u upotrebi kada je u pitanju anglo-američka književnost, iako se ovaj termin koristi i u kontekstu drugih književnosti. Njime se želi naglasiti nemogućnost jasnog određivanja granica kada su, na primjer, žanrovske odrednice u pitanju: kako se pomjeraju granice priče i kako ta priča može prerasti u kraći roman (primjer Edgara Alana Poa); ili hronološke, u smislu nemogućnosti svođenja poetika nekih književnica i književnica (Vitman, Dikinson, Melvil) na ono što su opšteprihvачene karakteristike pisanja u vrijeme kada su stvarali.

Uz detaljna pojašnjenja, kandidatkinja je zaključila kako je uvođenje dodatnih književnih sadržaja na nivo akademskih izučavanja filoloških studija koje se odnosi na metodiku zahtjevno, ali i veoma izazovno i kako je potrebno temeljno preispitati sva postojeća metodološka rješenja kao i njihovu moguću inovaciju. Upravo je posljednji iskaz kandidatkinje poslužio kao dodatni osvrt za obrazloženje i odgovor na pitanje zašto smatra da je u tom kontekstu književnost Njujorka pogodan korpus. Kandidatkinja je navela kako je do odabira ovoga književnog korpusa dovelo istraživanje o uticaju književnih sadržaja koji su nastajali na teritoriji Njujorka na poboljšanje znanja studenata, što podrazumijeva susretanje sa jezikom koji karakterišu kompleksni lingvistički oblici i konvencije. Iako su brojni književni sadržaji do sada korišteni u nastavi jezika, što je kandidatkinja obrazložila navođenjem brojnih sekundarnih izvora koje će u radu citirati i/ili parafrasirati, fluidnost književnosti koja je od osnivanja Njujorka stvarana, dodatni je izazov i podrazumijeva upotrebu brojnih ideja, pristupa i tehnika.

U pitanju je prvo istraživanje ovoga tipa na postjugoslovenskim prostorima, tokom kojeg će, putem upitnika na kojem je dugo u saradnji s mentorkom i komentorkom kandidatkinja radila, mr Jerliu pružiti uvid o ovoj vrsti rada i sa studentima na nekim univerzitetima koji se nalaze van pomenutog geografskog okvira. Kandidatkinja je do odbrane polaznih istraživanja pažljivo izučila primarnu i sekundarnu literaturu koja se odnosi na pomenutu oblast, te je Komisija došla do zaključka da je predmet istraživanja u slučaju pomenute disertacije sasvim podoban.

B2. Cilj i hipoteze

U dijelu svoga izlaganja koji se odnosi na cilj istraživanja, kandidatkinja je tokom odbrane polaznih istraživanja navela kako je u njenom fokusu ispitivanje osnovne svrhe proučavanja književnosti u cilju daljeg razvoja jezičkih kompetencija, posebno kompetentnosti na polju čitanja. Uloga književnosti u unapređenju čitalačkih sposobnosti studenata filoloških studija predmet je istraživanja ove disertacije. Izazovno polje američke književnosti, konkretnije književnosti koja je nastajala na tlu Njujorka u hronološkom okviru 19., 20. i 21. vijeka, čini istraživački korpus značajnim za utvrđeni cilj istraživanja.

Istraživačka pitanja koja će biti u fokusu pomenute doktorske disertacije su sljedeća:

- Kolika je i kakva je svijest o značaju književnosti u nastavi jezika na filološkim studijskim programima kroz vrijeme?
- Koji su različiti modusi kroz koje se književnost može koristiti u pomenute svrhe?
- Koji su različiti modusi kroz koje se američka književnost može izučavati u pomenute svrhe?
- Koji su žanrovi koji se u pomenute svrhe mogu koristiti, u rasponu od poetskih do proznih, i na koji način u tekstu disertacije mogu biti naglašeni?
- Na koje načine nastavnici i studenti reaguju na potencijalne inovacije koje bi ovakav način rada unio u nastavni proces, tj. njegovo intenziviranje u nastavnom procesu?

Hipoteze od kojih kandidatkinja polazi jesu sljedeće:

- Intenzivnije uvođenje ciljnih sadržaja u nastavni proces doprinosi intenzivnjem inkorporiraju jezičkih sadržaja;
- Intenzivnije upoznavanje s vremenskim kontekstom/kontekstima (u obzir se uzima književni uzorak 19., 20. i 21. vijeka) u kojima su odabrani književni sadržaji nastajali, u smislu boljeg upoznavanja studenata sa opštim napomenama koje se odnose na istorijski, politički i kulturni kontekst, što dovodi do lakšeg mapiranja i usvajanja zahtjevnih jezičkih konstrukcija književnih tekstova koje nakon toga slijedi;

- Razmatranje korištene metodologije i predviđanje usklađenosti i održivosti prethodnog iskustva i onoga dijela rada koji slijedi nakon inoviranja dotadašnjih metodičkih pristupa;
- Ovakav način rada dovodi do razvoja kreativnosti studenata koja se na različite načine može ispoljiti. Primarna je ona vrsta kreativnosti koja se odnosi na razvoj jezičkih kompetencija studenata, što se sugerije samim naslovom disertacije. Presudna je u ovome dijelu teksta i napomena koja se odnosi na žanrovska raznovrsnost tekstova inkorporiranih u istraživanje iz razloga što različite žanrovske jezičke koncepcije i formulacije, na pozitivan način inspirišu iskaz studenta i dalji razvoj njegovih/njenih jezičkih kompetencija.

B3. Metode i plan istraživanja

Kandidatkinja će realizovati istraživanje kvantitativnog tipa, metodom ankete uz primjenu odgovarajućeg upitnika. Podatke dobijene kvantitaivnom analizom potkrijepiće činjenicama pribavljenim istraživanjem kvalitativnog tipa, koje će realizovati metodom fokus grupnog intervjuja uz pomoć vodiča za diskusiju. Rezultati oba istraživanja omogućiće da se dođe do činjenica i podataka relevantnih za utvrđeni predmet i cilj istraživanja. Cilj pomenutih metoda je da se dobiju odgovori na sljedeća pitanja:

1. Zašto je važna nastava književnosti na akademskom nivou?
2. Koje se metode i tehnike koriste u podučavanju književnosti?
3. Zašto u nastavi jezika koristiti književne tekstove različitog žanrovskog iskaza: prozne, poetske i dramske? Koje su konkretnе metode koje mogu pomoći pri dobijanju odgovora na ovo pitanje?
4. Zašto je važno u ovome kontekstu koristiti književnost Njujorka?

Istraživački korpus čine studenti i profesori engleskog jezika sa 11 iniverziteta iz regionala i šire (Univerzitet u Gdansku, Poljska, Univerzitet u Nišu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Banjoj Luci, Univerzitet u Sarajevu, Univerzitet Crne Gore, Univerzitet Mediteran u Podgorici, Univerzitet Donja Gorica u Podgorici, Univerzitet u Vlori, Albanija, Univerzitet Aleksander Moisiu, Albanija).

Kandidatkinja će održati šest radionica kako bi u grupi od 30 studenata, kroz rad koji će trajati 90 minuta, izvela zaključke o načinu na koji studenti reaguju na ovu vrstu nastave. Nakon uvodnog izlaganja kandidatkinje u kojem će predstaviti okvir istraživanja i pomenuti strategiju čitanja koju od učesnika radionice očekuje, studenti će biti podijeljeni u nekoliko grupa i svaka od grupa će dobiti uzorak književnog teksta koji pripada jednom od tri pomenuta hronološka okvira književnosti Njujorka. Pored pomenutih uzoraka za studente će biti pripremljen i upitnik u kome

će biti postavljena pitanja koja će im omogućiti da preispitaju sopstveno čitalačko iskustvo književnoga teksta nastalog u geografskom kontekstu Njujorka sa jezičkim kompetencijama kojima su do toga trenutka u svome radu na filološkim studijama ovladali. Pomenuti upitnik je podijeljen na tri dijela od kojih prvi dio fokus ima na preispitivanju dotadašnjih postignuća u kontekstu čitalačkih kompetencija. Potom se preispituje interakcija studenata sa prepoznatim jezičkim novinama u ponuđenim književnim tekstovima, nakon čega slijedi treća faza u kojoj se prema usvojenim metodičkim matricama na visokoškolskom nivou, usvojene novine preispituju kroz usmene vježbe u formi dijaloga sa savremenim temama, kao i vježbama u kojima nastavnik nakon teme date u radionici od studenta očekuje da usmeno govori, inkorporirajući što više elemenata vokabulara koji su u prethodno pročitanim književnim uzorcima predstavljali izazov.

B4. Očekivani naučni doprinos

Istraživanje kandidatkinje mr Bese Jerliu ukazaće na mogućnosti intenzivne upotrebe književnih sadržaja u nastavi jezika na akademskom nivou. Na postjugoslovenskim prostorima ovo istraživanje kandidatkinje Jerliu biće prvo i kroz pomenute metode detaljno će istražiti mogućnosti koje interdisciplinarni postupak uvodi u nastavu. Istraživanje kandidatkinje Jerliu smatramo izuzetno korisnim i za širi geografski kontekst, između ostalog iz razloga što će doktorsku disertaciju kandidatkinja pisati na engleskom jeziku.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Komisija smatra da je istraživanje finansijski i organizaciono izvodljivo. Kandidatkinja za svoje istraživanje nema finansijsku podršku matične institucije na kojoj je zapošljena niti univerziteta na kojem izrađuje doktorsku disertaciju i svoje istraživanja finansira iz privatnih izvora.

Mišljenje i prijedlog Komisije

Komisija je jednoglasnoga mišljenja da je u slučaju kandidatkinje mr Bese Jerliu napravljen kvalitetan iskorak u istraživanju koje je potvrđila na odbrani polaznih istraživanja. Komisija je naglasila da je kvalitativan iskorak posebno primjetan u načinu na koji kandidatkinja percipira književnu problematiku i na koji o njoj promišlja, posebno kada se uzme u obzir činjenica da je kandidatkinja tokom osnovnih i master studija tokom samo jednog semestra izučavala književnost. U tom smislu Komisija potvrđuje da je kandidatkinja ostvarila značajan napredak od trenutka kada je upisala doktorske studije na Univerzitetu Crne Gore i počela da izrađuje radeve koji su inicirali njen dalje bavljenje pomenutom problematikom.

Sofisticirano promišljanje o značaju teme koja je interdisciplinarna i koja doprinosi unapređenju kvaliteta nastave na akademском nivou, karakteriše promišljanje kandidatkinje mr Bese Jerliu, što na uzorku koji je veoma kompleksan a koji se odnosi na jedan segment američke književnosti koji je raznovrsan i koji je jezički, stilski i tematski zahtjevan, svjedoči o napretku kandidatkinje koji su članice Komisije više puta naglasile. Kandidatkinja bez problema usvaja terminologiju koja se odnosi kako na književne studije tako i na korpus metodike nastave jezike i književnosti i bez problema svoje istraživanje iskazuje i ispisuje na engleskom jeziku.

Prijedlog izmjene naslova

(po potrebi predložiti izmjenu naslova)

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

(titula, ime i prezime, ustanova)

Planirana odbrana doktorske disertacije

(godina i semestar) do januara 2024. godine

Izdvojeno mišljenje

(popuniti ukoliko neki član komisije ima izdvojeno mišljenje)

Ime i prezime

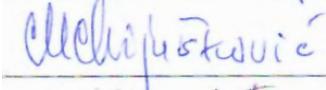
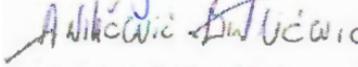
Napomena

Doktorska disertacija će biti pisana na engleskom jeziku.

ZAKLJUČAK

Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE

Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata

Prof. dr Marija Krivokapić, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore	 Marija Krivokapić
Doc. dr Dušanka Popović, docentkinja Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore	 Dušanka Popović
Doc. dr Saša Simović, docentkinja Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore	 Saša Simović
Doc. dr Marija Mijušković, docentkinja Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore	 Marija Mijušković
Prof. dr Aleksandra Nikčević-Batričević, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore	 Aleksandra Nikčević-Batričević

U Nikšiću, 26. 03. 2022.

DEKAN

MP

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
Prof. dr Marija Krivokapić	Koji će univerziteti biti obuhvaćeni upitnikom koji planirate da sastavite i da li će na upitnik odgovarati studenti osnovnih studija ili i studenti viših nivoa, magistarskih i doktorskih studija?
Doc. dr Dušanka Popović	Koliko nastavi književnosti i jezika doprinosi korištenje udžbenika koji je pomenut kao jedan od izvora kada je u pitanju književnost Njujorka (<i>The Cambridge Companion of the Literature of New York</i> , Cambridge University Press, 2010)?
Doc. dr Saša Simović	Koliko će u kontekstu izrade ove doktorske disertacije biti zastavljen korpus književne teorije i na koji način?
Doc. dr Marija Mijušković	Koje su hipoteze istraživanja? Koje će instrumente u istraživanju koristiti kandidatkinja? Koji je izbor metoda za obradu podataka? Koliko je metodološki pristup podučavanju književnosti važan za usvajanje nastavnih sadržaja iz književnosti u opštem smislu?
Prof. dr Aleksandra Nikčević-Batričević	Pored pomenutog <i>Priručnika za književnost Njujorka</i> (2010), koje to izvore iz književnog korupusa kandidatkinja planira da koristi?
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/

ZNAČAJNI KOMENTARI

Prof. dr Marija Krivokapić: izrada upitnika koja mora biti detaljno sprovedena. Upitnik mora biti upućen barem na deset univerzitetskih adresa što predstavlja solidan korpus za dalji napredak istraživanja.